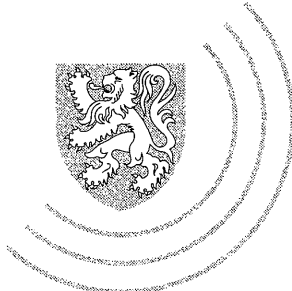

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

2 april 1997

ONTWERP VAN DECREET

**tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband
en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Historiek

Projecten kunnen een invloed hebben op het leefmilieu en deze invloed is niet steeds beperkt tot het territorium van een land. Dit vloeit uiteraard voort uit de specificiteit van het leefmilieu. De milieu-effectrapportage (m.e.r.) als een instrument van het milieubeleid kan bijgevolg niet alleen beperkt worden tot de gevolgen van een project op het eigen territorium maar moet breder gezien worden. De grensoverschrijdende m.e.r. werd reeds opgenomen in de richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. Bij een beslissing van de Governing Council van UNEP van 1987 werden de basisbeginselen van een m.e.r. vastgelegd. M.e.r. werd eveneens opgenomen in de Verklaring van Rio van 1992.

Artikel 7 van de richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten voorziet in bepalingen met betrekking tot informatieuitwisseling en overleg in de gevallen dat wordt vastgesteld dat een project aanzienlijke effecten kan hebben op het milieu in een andere lidstaat.

De resultaten van een seminarie inzake de milieu-effectrapportage dat in september 1987 onder de auspiciën van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties te Warschau plaats vond, lagen aan de basis van een verdrag dat op 25 februari 1991 in Espoo (Finland) werd aangenomen. Het Verdrag legt vooral de nadruk op de voorkoming, beperking en beheersing van belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten.

Het Verdrag van Espoo is inmiddels ondertekend door 28 West-, Centraal- en Oost-Europese landen, de Verenigde Staten van Amerika, Canada en de EG. Het Verdrag treedt in werking wanneer 16 staten geratificeerd hebben. Tot nu toe hebben reeds 13 staten waaronder Nederland, Luxemburg, Spanje, Zweden, Oostenrijk geratificeerd.

Een aantal landen hebben niet gewacht op de binnen de Europese Unie lopende discussie over het al dan niet gezamenlijk ratificeren in het licht van het wijzigingsvoorstel betreffende richtlijn

85/337/EEG, waarover eind 1995 een Gemeenschappelijk Standpunt werd bereikt.

2. Algemene bespreking van het Verdrag : Doel en werking

Het verdrag beoogt in wezen belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten te voorkomen, te beperken en te beheersen. Hiertoe worden de verdragspartijen verplicht tot het uitvoeren van een milieu-effectrapportage met betrekking tot de in Aanhangsel I bij het verdrag genoemde categorieën van activiteiten, voorzover die activiteiten mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende effecten hebben. Het verdrag voorziet in een regeling inzake de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling en overleg. Voorts bevat het de verplichting dat bij de eindbeslissing over de desbetreffende activiteit rekening moet worden gehouden met de resultaten van het overleg en de uitgebrachte commentaar.

Gesteld kan worden dat het verdrag van Espoo op een meer gedetailleerde wijze regelt wat reeds is opgenomen in artikel 7 van de hierboven vermelde richtlijn 85/337/EEG. Daarenboven bevat het verdrag enkele verdergaande bepalingen onder meer aangaande de inspraakmogelijkheden van de burger en het evalueren van de werkelijk optredende gevolgen.

Het verdrag doet geen afbreuk aan de (verdergaande) verplichtingen die de partijen op basis van het bestaande internationaal recht kunnen hebben. Tevens biedt dit verdrag de mogelijkheid om onder meer op basis van bilaterale en multilaterale regelingen, verdergaande verplichtingen in te voeren. In een resolutie hebben de ondertekenaars van dit verdrag zich bereid verklaard om vooruitlopend op de inwerkingtreding de verdragsbepalingen al zoveel mogelijk na te komen.

Aldus zijn Vlaanderen en Nederland sinds enige tijd bezig met het geven van nadere invulling aan de principes van dit verdrag.

Het verdrag schrijft een bepaalde procedure voor waarin een aantal fasen kunnen onderscheiden worden.

Een eerste fase is deze die het opstellen van het milieu-effectrapport voorafgaat. In het geval van een activiteit, vermeld in Aanhangsel I van het verdrag, met mogelijk belangrijke, nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten, is de partij van her-

komst verplicht elke mogelijk benadeelde partij daarvan in kennis te stellen. Deze laatste partij kan vervolgens de wens tot participatie uitdrukken. Indien deelname gewenst wordt, moet de partij van herkomst de mogelijk benadeelde partij de relevante documentatie met betrekking tot de voorgenomen activiteit en de procedure van milieu-effectrapportage bezorgen. De mogelijk benadeelde partij verschaft desgevraagd informatie over de mogelijke grensoverschrijdende milieu-gevolgen voor zover dat noodzakelijk is voor het opstellen van het milieu-effectrapport. In geval van onenigheid over de vraag of er sprake is van een activiteit met mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten kan het advies van een onderzoekscommissie worden ingewonnen. In deze fase wordt tevens de participatie van het publiek voorzien.

De tweede fase betreft het opstellen van het milieu-effectrapport. De onderwerpen die tenminste in het milieu-effectrapport moeten aan bod komen staan in Aanhangel II bij het verdrag vermeld.

In de derde fase vindt de consultatie met de mogelijk benadeelde partij plaats. Deze consultatie betreft onder meer de te treffen maatregelen om de grensoverschrijdende milieu-effecten te milderen of te voorkomen. De partijen dienen een termijn af te spreken betreffende de duur van het overleg.

Vervolgens komt, in een vierde fase, de besluitvorming over de voorgenomen activiteit. Hierbij dient de bevoegde instantie in de staat van herkomst rekening te houden met het milieu-effectrapport, de uitgebrachte commentaar en het resultaat van de consultatie. Het voorgenomen besluit wordt aan de mogelijk benadeelde partij meegedeeld. Het verdrag voorziet ook nog in de mogelijkheid dat de partijen overeenkomen tot het verrichten van een evaluatie van de werkelijke gevolgen ten gevolge van de uitgevoerde activiteit.

Momenteel werken de diensten van de Vlaamse regering trouwens al aan de nadere invulling van de principes van dit verdrag. De ondertekenaars hebben zich immers in een resolutie voorgenomen om, vooruitlopend op de inwerkingtreding, de verdragsbepalingen al zoveel mogelijk na te komen en zodoende te handelen naar de geest van het verdrag. In dat verband werkten de Vlaamse diensten een zogenaamd stappenschema uit voor MER-plichtige activiteiten met mogelijk grensoverschrijdende gevolgen. Dit stappenschema is bij wijze van proef van toepassing sinds 1 september 1995.

Het doel van het stappenschema is aan de algemene principes van het verdrag van Espoo invulling te geven; daarbij moet een eenduidige werkwijze opgesteld worden die uitgaat van het bestaande wettelijk kader, in het bijzonder de besluiten van de Vlaamse regering van 23 maart 1989 inzake de milieu-effectbeoordeling (BS 17/05/1989), en die aansluit bij de MER-praktijk. De besluiten bevatten eveneens de bepalingen die aangeven voor welke activiteiten een milieu-effectrapport moet worden opgesteld. Het milieu-effectrapport wordt voor hinderlijke inrichtingen gevoegd bij de aanvraag voor een milieuvergunning, voor de andere dan hinderlijke inrichtingen bij de bouwvergunningsaanvraag.

Gegeven bovenvermelde elementen werd een methode voorgesteld die stap voor stap aangeeft welke acties moeten ondernomen worden en door welke partijen ingeval een activiteit met mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen gepland wordt.

Het bestuurlijk overleg in verband met de samenwerking tussen Vlaanderen en Zuid-Nederland van 12 december 1994 te Brussel heeft geleid tot de goedkeuring van bovenvermeld gezamenlijk schema.

3. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 omschrijft een aantal voor dit verdrag essentiële begrippen zoals ondermeer 'Partij van herkomst', 'Mogelijk benadeelde partij', 'Voorgenomen activiteit', 'Milieu-effectrapportage', 'Grensoverschrijdend effect'.

Artikel 2 geeft de doelstellingen van het verdrag aan: het nemen van doeltreffende maatregelen ter voorkoming, beperking en beheersing van belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten van voorgenomen activiteiten. Zo moeten partijen ten aanzien van bepaalde voorgenomen activiteiten (zoals opgesomd in Aanhangel I) die mogelijk een belangrijk grensoverschrijdend effect hebben, een procedure vaststellen die voorziet in het opstellen van een milieu-effectrapport.

Artikel 3 heeft betrekking op de kennisgeving die een Partij van herkomst moet doen aan de mogelijk benadeelde Partijen ingeval eerstgenoemde een voorgenomen activiteit (zoals omschreven in Aanhangel I) overweegt die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft. Indien de mogelijk benadeelde partij wil deelne-

men aan de procedure voor de milieu-effectrapportage moeten de verschillende partijen aan elkaar de nodige informatie terzake uitwisselen.

Artikel 4 betreft de inhoud van het milieu-effectrapport, zoals deze wordt uiteengezet in Aanhangsel II van het verdrag: een beschrijving van de voorgenomen activiteit en het doel ervan en van eventuele alternatieven, van het milieu dat mogelijk wordt geraakt door een belangrijk nadelig effect van de voorgenomen activiteit van mogelijke maatregelen om het nadelige milieu-effect te minimaliseren, enzovoort.

Artikel 5 bespreekt het overleg dat de partijen met elkaar, op basis van het milieu-effectrapport, plegen over het mogelijk grensoverschrijdend effect van de voorgenomen activiteit en over maatregelen om dit effect te beperken of uit te sluiten.

Artikel 6 stelt dat partijen, bij het nemen van het definitieve besluit over de voorgenomen activiteit, rekening moeten houden met het resultaat van de milieu-effectrapportage, alsook met het daarop ontvangen commentaar.

Artikel 7 beschrijft de eventuele evaluatie die partijen verrichten, met name het toezicht op de activiteit en de vaststelling van eventuele nadelige grensoverschrijdende effecten.

Artikel 8 laat partijen toe bestaande bilaterale of multilaterale overeenkomsten of andere regelingen voort te zetten.

Artikel 9 betreft onderzoeksprogramma's waar partijen bijzondere aandacht moeten aan schenken. Deze zijn onder meer gericht op het verbeteren van bestaande methoden voor het beoordelen van de effecten van voorgenomen activiteiten.

Artikel 10 verleent de Aanhangsels bij dit verdrag een statuut als integrerend deel van het verdrag.

Artikel 11 regelt de vergaderingen van de partijen: deze vinden principieel plaats ter gelegenheid van de jaarlijkse zittingen van de Adviseurs van Regeringen van ECE-lidstaten inzake milieu- en waterproblemen. De uitvoering van het verdrag wordt getoetst, zoals het beleid en de methoden betreffende milieu-effectrapportage van de partijen, ter verbetering van milieu-effectrapportageprocedures in grensoverschrijdend verband.

Artikel 12 betreft het stemrecht: elke partij bij dit verdrag heeft een stem.

Artikel 13 somt de secretariaatstaken op die het Uitvoerend Secretariaat van de Economische Commissie voor Europa verricht.

Artikel 14 verleent de partijen het recht voorstellen te doen tot wijziging van het verdrag.

Artikel 15 betreft de geschillenregeling omtrent de uitlegging of toepassing van dit verdrag. Geschillen worden opgelost door onderhandeling of volgens een andere methode die voor elke partij aanvaardbaar is.

De artikelen 16 tot 20 hebben respectievelijk betrekking op de ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, toetreding, inwerking-treding, opzegging en authenticatie van het verdrag.

4. Procedure

Het verdrag moet, overeenkomstig artikel 16 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, eveneens ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Vlaamse Parlement ingevolge de nieuwe bevoegdheden toegekend in artikel 167, § 3 van de Grondwet inzake het sluiten van verdragen.

Het verdrag heeft betrekking op het leefmilieu, een bevoegdheid die aan de Gewesten toekomt.

Het Vlaams Parlement wordt dus om boven vermelde redenen verzocht zijn goedkeuring te verlenen aan dit verdrag.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot goedkeuring van het verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband,
ondertekend in Espoo op 28 februari 1991

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister vice-president van de Vlaamse regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, ondertekend in Espoo op 25 februari 1991, zal volkomen uitwerking hebben wat het Vlaamse Gewest betreft.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting,*

Norbert DE BATSELIER

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,

Theo KELCHTERMANS

De Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden,

Hugo WECKX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Luc VAN DE N BOSSCHE

De Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming,

Johan SAUWENS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin,

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

De Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden,

Leo PEETERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

L. 24.420/8.

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 13 april 1995 door de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, ondertekend in Espoo op 25 februari 1991", heeft op 25 april 1995 het volgende advies gegeven :

L. 24.420/8.

Opschrift.

Men redigere het opschrift van het ontwerp als volgt :

"Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991".

Het enig artikel van het ontwerp dient in dezelfde zin te worden aangepast.

Indieningsbesluit.

In het dispositief van het indieningsbesluit dienen na de woorden "minister vice-president van de Vlaamse regering" de woorden ", Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting," te worden toegevoegd.

Slotopmerking.

Aangezien de bij het ontwerp gevoegde Nederlandse tekst van het verdrag slechts een vertaling is, vermeldde men dit uitdrukkelijk boven het opschrift van het verdrag.

L. 24.420/8.

Er dient aan de Vlaamse Raad een tekst in minstens één van de authentieke talen te worden voorgelegd.

L. 24.420/8.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
D. VERBIEST,	staatsraden,
P. LEMMENS,	
J. GIJSSELS,	assessoren van de
A. ALEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw : F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.

Voor uitgifte atgeleverd aan

de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting

DE 03-05-1995

De Hoofdgriffier van de Raad van State

D. LANGBEEN

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Leefmilieu en
Tewerkstelling,*

DE VLAAMSE REGERING,

Theo KELCHTERMANS

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de
Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

BESLUIT :

Eddy BALDEWIJNS

De minister-president van de Vlaamse regering, de
Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
en de Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening, zijn ermee
belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het
Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te
dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het Verdrag inzake milieu-effectrapportage in
grensoverschrijdend verband en van de aanhang-
sels I, II, III, IV, V, VI, en VII, ondertekend te
Espoo op 25 februari 1991, zullen volkomen uit-
werking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

Brussel, 25 maart 1997.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden,
Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

VERDRAG INZAKE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE
IN GRENSOVERSCHRIJDEND VERBAND

OFFICIEUZE
VERTALING

VERDRAG INZAKE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE IN GRENSOVERSCHRIJDEND
VERBAND

P R E A M B U L E

De Partijen bij dit Verdrag,

Zich bewust van het verband tussen economische bedrijvigheid en de gevolgen daarvan voor het milieu,

Bevestigend dat het noodzakelijk is vanuit het oogpunt van het milieu verantwoorde en duurzame ontwikkeling te verzekeren,

Vastbesloten de internationale samenwerking bij milieu-effectrapportage, met name in grensoverschrijdend verband, uit te breiden,

Indachtig de noodzaak en het belang van het ontwikkelen van anticiperend beleid, en van het voorkomen, verminderen en controleren van belangrijke nadelige milieu-effecten in het algemeen en meer in het bijzonder in grensoverschrijdend verband,

Herinnerend aan de desbetreffende bepalingen van het Handvest van de Verenigde Naties, de Verklaring van de Conferentie inzake het menselijk leefmilieu te Stockholm, de Slotakte van de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVE) en de Slotdocumenten van de Bijeenkomsten te Madrid en te Wenen van vertegenwoordigers van de Staten die deelnemen aan de CVSE,

Verheugd over de voortdurende inzet van Staten om, door middel van hun nationale wettelijke en bestuurlijke bepalingen en hun nationale beleid, de toepassing van milieu-effectrapportage te verzekeren,

Zich bewust van de noodzaak in een vroeg stadium van het besluitvormingsproces expliciete aandacht aan milieufactoren te schenken door de toepassing van milieu-effectrapportage, op alle betrokken bestuurlijke niveaus, als noodzakelijk instrument voor het verbeteren van de kwaliteit van de informatie die wordt aangeboden aan degenen die besluiten moeten nemen, opdat vanuit het oogpunt van het milieu verantwoorde besluiten kunnen worden genomen, waarbij er zorgvuldig naar wordt gestreefd belangrijke nadelige effecten, met name in grensoverschrijdend verband, tot het minimum te beperken :

Indachtig de inspanningen van internationale organisaties ter bevordering van de toepassing van milieu-effectrapportage op zowel nationaal als internationaal niveau, en rekening houdend met het werk op het gebied van de milieu-effectrapportage dat wordt verricht onder de auspiciën van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties, met name de resultaten die zijn bereikt door het Seminar inzake milieu-effectrapportage (september 1987, Warschau, Polen), alsmede gelet op de

Doeleinden en Beginselen inzake milieu-effectrapportage, aangenomen door de Beheersraad van het Milieu-programma van de Verenigde naties, en de Ministeriële Verklaring inzake duurzame ontwikkeling (mei 1990, Bergen, Noorwegen).

Zijn het volgende overeengekomen :

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder:

- i. „Partijen”: de Partijen bij dit Verdrag, tenzij het zinsverband anders vereist;
- ii. „Partij van herkomst”: de Partij of Partijen bij dit Verdrag onder wier rechtsmacht er sprake is van een voorgenomen activiteit;
- iii. „Mogelijk benadeelde Partij”: de Partij of Partijen bij dit Verdrag die het grensoverschrijdende effect van een voorgenomen activiteit mogelijk raakt;
- iv. „Betrokken Partijen”: de Partij van herkomst en de mogelijk benadeelde Partij die deelnemen aan een milieu-effectrapportageprocedure ingevolge dit Verdrag;
- v. „Voorgenomen activiteit”: een activiteit of een ingrijpende wijziging van een activiteit die volgens een van toepassing zijnde nationale procedure onderworpen is aan een door een bevoegde autoriteit te nemen besluit;
- vi. „Milieu-effectrapportage”: een nationale procedure voor het beoordelen van het effect dat een voorgenomen activiteit mogelijk heeft op het milieu;
- vii. „Effect”: ieder door een voorgenomen activiteit teweeggebracht gevolg voor het milieu, met inbegrip van de gezondheid en veiligheid van de mens, de flora, de fauna, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en historische monumenten of andere fysieke structuren, of op de samenhang tussen deze aspecten; ook worden bedoeld gevolgen voor het culturele erfgoed of voor de sociaal-economische omstandigheden voortvloeiend uit veranderingen in die aspecten;
- viii. „Grensoverschrijdend effect”: ieder effect, niet uitsluitend van mondiale aard, dat binnen een gebied onder de rechtsmacht van een Partij wordt teweeggebracht door een voorgenomen activiteit die geheel of gedeeltelijk zou plaatsvinden binnen het gebied onder de rechtsmacht van een andere Partij;
- ix. „Bevoegde autoriteit”: de nationale autoriteit of autoriteiten die een Partij belast met de uitvoering van de in dit Verdrag vervatte taken en/of de autoriteit of autoriteiten aan welke een Partij de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van een voorgenomen activiteit heeft opgedragen;
- x. „Het publiek”: een of meer natuurlijke personen of rechtspersonen.

Artikel 2

Algemene bepalingen

1. De Partijen nemen, afzonderlijk of gezamenlijk, alle passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming, beperking en beheersing van belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten van voorgenomen activiteiten.
2. Elke Partij neemt de nodige wettelijke, bestuurlijke of andere maatregelen ter uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag; onder meer stelt zij ten aanzien van in Aangangsel I genoemde voorgenomen activiteiten die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect hebben, een milieu-effectrapportageprocedure vast, die deelne-

ming door het publiek toelaat en voorziet in het opstellen van het in Aanhangsel II nader ongeschreven milieu-effectrapport.

3. De Partij van herkomst draagt er zorg voor dat in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag milieu-effectrapportage plaatsvindt vóór een besluit tot machtiging of uitvoering van een in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft.

4. De Partij van herkomst draagt er overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag zorg voor dat de mogelijk benadeelde Partijen in kennis worden gesteld van het feit dat er sprake is van een in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft.

5. Betrokken Partijen bespreken, op initiatief van een van hen, of een niet in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft, en of zij derhalve moet worden behandeld alsof zij wel als zodanig wordt genoemd. Indien de Partijen dit overeenkomen, wordt deze activiteit als zodanig behandeld. Algemene richtsnoeren voor het kiezen van criteria om te bepalen of er al dan niet sprake is van een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect, worden gegeven in Aanhangsel III.

6. De Partij van herkomst biedt, in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag, het publiek in de gebieden die het effect mogelijk raakt, de gelegenheid deel te nemen aan desbetreffende milieu-effectrapportageprocedures ten aanzien van voorgenomen activiteiten, en draagt er zorg voor dat de gelegenheid die wordt geboden aan het publiek van de mogelijk benadeelde Partij gelijkwaardig is aan die welke wordt geboden aan het publiek in de Partij van herkomst.

7. Milieu-effectrapportage als voorgeschreven door dit Verdrag vindt ten minste plaats op projectniveau. Voor zover relevant trachten de Partijen de beginselen van milieu-effectrapportage eveneens toe te passen op beleidsvoornemens, plannen en programma's.

8. De bepalingen van dit Verdrag doen geen afbreuk aan het recht van Partijen nationale wetten, regelingen, bestuurlijke bepalingen of algemeen aanvaarde rechtspraktijken toe te passen ter bescherming van informatie, waarvan de verschaafing schadelijk zou zijn voor industriële, commerciële en handelsgeheimen, of voor de nationale veiligheid.

9. De bepalingen van dit Verdrag doen geen afbreuk aan het recht van Partijen om, overeenkomstig door bilaterale of multilaterale regelingen, strengere maatregelen toe te passen dan voorzien in dit Verdrag.

10. De bepalingen van dit Verdrag laten iedere verplichting die de Partijen krachtens het internationale recht hebben ten aanzien van activiteiten die (mogelijk) een grensoverschrijdend effect hebben, onverlet.

Artikel 3

Kennisgeving

1. Indien er sprake is van een in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect heeft, doet de Partij van herkomst hiervan, met het oog op voldoende en doeltreffend overleg zoals bedoeld in artikel 5, in een zo vroeg mogelijk stadium en niet later dan het tijdstip waarop zij haar eigen publiek over de voorgenomen activiteit informeert, kennisgeving aan iedere Partij die zij als mogelijk benadeelde Partij beschouwt.

2. Deze kennisgeving bevat onder meer:

- a. informatie over de voorgenomen activiteit, met inbegrip van alle beschikbare informatie over het mogelijke grensoverschrijdende effect ervan;
- b. een omschrijving van de aard van het nemen besluit; en
- c. de vermelding van een redelijke termijn waarbinnen een antwoord krachtens het derde lid van dit artikel vereist is, de aard van de voorgestelde activiteit in aanmerking genomen; en kan tevens de in het vijfde lid van dit artikel bedoelde informatie bevatten.

3. De mogelijk benadeelde Partij zendt de Partij van herkomst haar antwoord binnen de in de kennisgeving vermelde termijn; zij bevestigt de ontvangst van de kennisgeving en geeft aan of zij al dan niet voornemens is deel te nemen aan de milieu-effectrapportageprocedure.

4. Indien de mogelijk benadeelde Partij aangeeft dat zij niet voornemens is deel te nemen aan de milieu-effectrapportageprocedure, of indien zij niet binnen de in de kennisgeving aangeduide termijn een antwoord zendt, zijn de bepalingen van het vijfde, zesde, zevende en achtste lid van dit artikel en van de artikelen 4 tot en met 7 niet van toepassing. In deze omstandigheden blijft het recht van een Partij van herkomst om te bepalen of, op grond van haar nationale recht en praktijk, milieu-effectrapportage al dan niet moet plaatsvinden, onverminderd bestaan.

5. Zodra de Partij van herkomst van de mogelijk benadeelde Partij een antwoord ontvangt waarin deze aangeeft te willen deelnemen aan de milieu-effectrapportageprocedure, verstrekt de Partij van herkomst de mogelijk benadeelde Partij, indien zij dit niet reeds heeft gedaan:

a. relevante informatie over de milieu-effectrapportageprocedure, waarin mede de termijn voor het indienen van commentaar wordt vermeld;

b. relevante informatie over de voorgenomen activiteit en over het mogelijke belangrijke nadelige grensoverschrijdende effect ervan.

6. Een mogelijk benadeelde Partij verstrekt de Partij van herkomst, indien deze daarom verzoekt, informatie, mits redelijkerwijs verkrijgbaar, over het mogelijk benadeelde milieu onder de rechtsmacht van de mogelijk benadeelde Partij, indien deze informatie vereist is voor het opstellen van het milieu-effectrapport. De informatie wordt onverwijld verstrekt, eventueel door tussenkomst van een gezamenlijk lichaam.

7. Wanneer een Partij van mening is dat zij een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect zou kunnen ondervinden van een in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit, en indien geen kennisgeving is gedaan in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel, wisselen de betrokken Partijen, op verzoek van de mogelijk benadeelde Partij, voldoende informatie uit voor het houden van besprekingen over de vraag of er mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect zal optreden. Indien die Partijen overeenkomen dat deze mogelijkheid aanwezig is, zijn de bepalingen van dit Verdrag dienovereenkomstig van toepassing. Indien de Partijen het niet eens kunnen worden over de vraag of er mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect zal optreden, kan elk van die Partijen deze vraag in overeenstemming met de bepalingen van Aanhangsel IV voorleggen aan een onderzoeksc commissie, met het verzoek om advies over de mogelijkheid dat een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect zal optreden, tenzij de Partijen een andere methode overeenkomen voor het oplossen van deze vraag.

8. De betrokken Partijen dragen er zorg voor dat het publiek van de mogelijk benadeelde Partij in de gebieden die het grensoverschrijdende effect mogelijk raakt, wordt geïnformeerd over de voorgenomen activiteit, en de gelegenheid wordt geboden commentaar te geven op of bezwaar te maken tegen de voorgenomen activiteit, en dit commentaar of bezwaar, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van de Partij van herkomst, te doen toekomen aan de bevoegde autoriteit van de Partij van herkomst.

Artikel 4

Het opstellen van het milieu-effectrapport

1. Het milieu-effectrapport dat bij de bevoegde autoriteit van de Partij van herkomst moet worden ingediend, omvat ten minste de in Aanhangsel II omschreven informatie.

2. De Partij van herkomst zendt de mogelijk benadeelde Partij, eventueel door tussenkomst van een gezamenlijk lichaam, het milieu-effectrapport toe. De betrokken Partijen dragen zorg voor de toezending van het milieu-effectrapport aan de autoriteiten en het publiek van de mogelijk benadeelde Partij in de gebieden die het grensoverschrijdende effect mogelijk raakt, en bieden een redelijke termijn voor het indienen van commentaar bij de bevoegde autoriteit van de Partij van herkomst, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van de Partij van herkomst, voordat het definitieve besluit over de voorgenomen activiteit wordt genomen.

Artikel 5

Overleg op basis van het milieu-effectrapport

Na de voltooiing van het milieu-effectrapport treedt de Partij van herkomst, zonder onnodige vertraging, met de mogelijk benadeelde Partij in overleg over onder meer het mogelijke grensoverschrijdende effect van de voorgenomen activiteit en over maatregelen om dit effect te beperken of uit te sluiten. In dit overleg kunnen de volgende zaken aan de orde komen:

- a. mogelijke alternatieven voor de voorgenomen activiteit, met inbegrip van de keuze geen activiteit te doen plaatsvinden (het nulalternatief), en mogelijke maatregelen om het belangrijke nadelige grensoverschrijdende effect te verminderen en, op kosten van de Partij van herkomst, het effect van die maatregelen te controleren;
- b. andere vormen van mogelijke onderlinge bijstand bij het beperken van belangrijke nadelige grensoverschrijdende effecten van de voorgenomen activiteit; en
- c. alle andere met de voorgenomen activiteit verband houdende zaken.

De Partijen komen bij aanvang van het overleg een redelijk tijdsbestek voor de duur ervan overeen. Het overleg kan eventueel worden gevoerd door tussenkomst van een gezamenlijk lichaam.

Artikel 6

Het definitieve besluit

1. De Partijen dragen er zorg voor dat bij het nemen van het definitieve besluit over de voorgenomen activiteit gepast rekening wordt gehouden met het resultaat van de milieu-effectrapportage, met inbegrip van het milieu-effectrapport, alsook met het commentaar daarop dat is ontvangen ingevolge artikel 3, achtste lid, en artikel 4, tweede lid, en met het resultaat van het in artikel 5 bedoelde overleg.

2. De Partij van herkomst deelt de mogelijk benadeelde Partij het definitieve besluit over de voorgenomen activiteit mede, alsmede de redenen en overwegingen waarop het is gebaseerd.

3. Indien een betrokken Partij, voordat de uitvoering van een voorgenomen activiteit wordt aangevangen, de beschikking krijgt over bijkomende informatie over het belangrijke nadelige grensoverschrijdende effect van die activiteit, welke informatie niet beschikbaar was op het tijdstip waarop het besluit over die activiteit werd genomen, en die het besluit inhoudelijk zou kunnen hebben beïnvloed, deelt die Partij dit onmiddellijk mede aan de andere betrokken Partij of Partijen. Indien een van de betrokken Partijen hierom verzoekt, wordt overleg gepleegd over de vraag of het besluit moet worden herzien.

Artikel 7

Evaluatie

1. De betrokken Partijen besluiten, indien een van hen daarom verzoekt, of, en zo ja, in welke mate, een evaluatie wordt verricht, rekening houdend met het oog op het mogelijke belangrijke nadelige grensoverschrijdende effect van de activiteit ten aanzien waarvan milieu-effectrapportage heeft plaatsgevonden ingevolge dit Verdrag. Evaluatie behelst met name toezicht op de activiteit en vaststelling van eventuele nadelige grensoverschrijdende effecten. Dit toezicht en deze vaststelling kunnen plaatsvinden met het oog op de verwezenlijking van de in Aanhangsel V genoemde doeleinden.

2. Wanneer de Partij van herkomst of de mogelijk benadeelde Partij ten gevolge van een evaluatie op redelijke gronden tot de slotsom komt dat er sprake is van een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect of dat factoren aan het licht zijn gekomen die tot een dergelijk effect kunnen leiden, deelt zij dit onmiddellijk mee aan de andere Partij. De betrokken Partijen plegen vervolgens overleg over de nodige maatregelen om dat effect te beperken of uit te sluiten.

Artikel 8

Bilaterale en multilaterale samenwerking

De Partijen kunnen bestaande bilaterale of multilaterale overeenkomsten of andere regelingen voortzetten, of nieuwe zodanige overeenkomsten of regelingen aangaan, ter nakoming van hun verplichtingen krachtens dit Verdrag. De lijst van punten in Aanhangsel VI zou als basis kunnen dienen voor deze overeenkomsten of regelingen.

Artikel 9

Onderzoeksprogramma's

De Partijen schenken bijzondere aandacht aan het opzetten of intensiveren van specifieke onderzoeksprogramma's gericht op:

- a. het verbeteren van bestaande kwalitatieve en kwantitatieve methoden voor het beoordelen van de effecten van voorgenomen activiteiten;
- b. het verkrijgen van beter inzicht in de samenhang tussen oorzaak en gevolg en in de rol daarvan in geïntegreerd milieubeleid;
- c. het analyseren en controleren van de doelmatige uitvoering van beslissingen over voorgenomen activiteiten ten einde effecten tot het minimum te beperken of te voorkomen;
- d. het ontwikkelen van methoden om creatieve benaderingen te stimuleren bij het zoeken naar milieuvriendelijke alternatieven voor voorgenomen activiteiten en voor bestaande productie- en consumptiepatronen;
- e. het ontwikkelen van methoden voor de toepassing van de beginselen van milieu-effectrapportage op macro-economisch niveau.

De Partijen wisselen de resultaten van de hierboven bedoelde onderzoeksprogramma's uit.

Artikel 10

Status van de aanhangsels

De aanhangsels bij dit Verdrag vormen een integrerend deel van het Verdrag.

Artikel 11

Vergaderingen van de Partijen

1. De Partijen komen, voor zover mogelijk, bijeen ter gelegenheid van de jaarlijkse zittingen van de Adviseurs van Regeringen van ECE-lidstaten inzake milieu- en waterproblemen. De eerste vergadering van de Partijen wordt niet later dan een jaar na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag belegd. Daarna worden vergaderingen van de Partijen gehouden wanneer nodig geacht door een vergadering van de Partijen, of op schriftelijk verzoek van een Partij, mits dit verzoek, binnen zes maanden nadat het door het secretariaat aan de Partijen is toegezonden, door ten minste een derde van de Partijen wordt gesteund.

2. De Partijen toetsen de uitvoering van het Verdrag voortdurend, en hiertoe verbinden zij zich tot:

Artikel 14

Wijziging van het Verdrag

1. Iedere Partij kan voorstellen doen tot wijziging van dit Verdrag.
2. Voorstellen tot wijziging worden schriftelijk ingediend bij het secretariaat, dat ze doet toekomen aan alle Partijen. Tijdens de volgende vergadering van de Partijen worden de voorstellen besproken, mits zij door het secretariaat ten minste negentig dagen tevoren aan de Partijen zijn toegezonden.
3. De Partijen stellen alles in het werk om overeenstemming te bereiken over voorstellen tot wijziging van dit Verdrag door middel van consensus. Indien alles in het werk is gesteld om tot consensus te komen, en geen overeenstemming is bereikt, wordt het voorstel in laatste instantie aangenomen met een meerderheid van drie vierde van de stemmen van de Partijen die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen op de vergadering.
4. Wijzigingen van dit Verdrag die worden aangenomen in overeenstemming met het derde lid van dit artikel, worden door de Depositaris aan alle Partijen voorgelegd ter bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding. Wijzigingen treden ten aanzien van Partijen die deze hebben bekrachtigd, goedgekeurd of aanvaard, in werking op de negentigste dag nadat de Depositaris van ten minste drie vierde van die Partijen een kennisgeving van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding heeft ontvangen. Daarna treden zij ten aanzien van iedere andere Partij in werking op de negentigste dag nadat die Partij haar akte van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding van de wijzigingen heeft nedergelegd.
5. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder de „Partijen die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen” verstaan de Partijen die aanwezig zijn en een stem voor of tegen een voorstel uitbrengen.
6. De in het derde lid van dit artikel beschreven stemprocedure wordt niet geacht een precedent te vormen voor in de toekomst binnen de Economische Commissie voor Europa te sluiten overeenkomsten.

Artikel 15

De regeling van geschillen

1. Indien tussen twee of meer Partijen een geschil ontstaat over de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag, trachten zij dit op te lossen door onderhandeling of volgens een andere voor alle partijen bij het conflict aanvaardbare methode voor de regeling van geschillen.

- a. de toetsing van het beleid en de methoden betreffende milieu-effectrapportage van de Partijen, ter verbetering van milieu-effectrapportageprocedures in grensoverschrijdend verband;
- b. de uitwisseling van informatie over ervaring die wordt opgedaan in het aangaan en uitvoeren van bilaterale en multilaterale overeenkomsten of andere regelingen betreffende de toepassing van milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, waarbij een of meer van de Partijen partij zijn;
- c. de gebruikmaking van de diensten van bevoegde internationale lichamen en wetenschappelijke commissies van deskundigen, wanneer nodig, ten aanzien van methodologische en technische aspecten van de verwezenlijking van de doeleinden van dit Verdrag;
- d. het tijdens hun eerste vergadering bespreken en door middel van consensus aannemen van een reglement van orde voor hun vergaderingen;
- e. het bespreken en eventueel aannemen van voorstellen tot wijziging van dit Verdrag;
- f. het bespreken en treffen van alle overige maatregelen die vereist kunnen zijn voor de verwezenlijking van de doeleinden van dit Verdrag.

Artikel 12

Stemrecht

1. Elke Partij bij dit Verdrag heeft één stem.
2. In afwijking van het eerste lid van dit artikel oefenen regionale organisaties voor economische integratie, ten aanzien van aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen, hun stemrecht uit met een aantal stemmen dat gelijk is aan het aantal van hun lidstaten die Partij zijn bij het Verdrag. Deze organisaties oefenen hun stemrecht niet uit indien hun lidstaten hun stemrecht uitoefenen, en omgekeerd.

Artikel 13

Secretariaat

- Het Uitvoerend Secretariaat van de Economische Commissie voor Europa verricht de volgende secretariaats taken:
- a. het beleggen en voorbereiden van vergaderingen van de Partijen;
 - b. het toezenden aan de Partijen van verslagen en andere informatie die in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag worden ontvangen; en
 - c. het verrichten van overige taken waarin dit Verdrag voorziet, of die worden vastgesteld door de Partijen.

2. Een Partij kan bij haar ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van of toetreding tot dit Verdrag, of te allen tijde daarna, schriftelijk aan de Depositaris mededelen dat zij, in geval van een geschil dat niet wordt opgelost in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel, de toepassing van de volgende twee methoden voor het regelen van geschillen, dan wel één van beide, als verplicht aanvaardt ten aanzien van iedere Partij die dezelfde verplichting aanvaardt:
 - a. voorlegging van het geschil aan het Internationaal Gerechtshof;
 - b. arbitrage volgens de in Aanhangsel VII beschreven procedure.

3. Indien de partijen bij het geschil beide in het tweede lid van dit artikel genoemde methoden voor de regeling van geschillen hebben aanvaard, kan het geschil alleen aan het Internationaal Gerechtshof worden voorgelegd, tenzij de partijen anders overeenkomen.

Artikel 16

Ondertekening

Dit Verdrag staat van 25 februari tot 1 maart 1991 te Espoo (Finland), en daarna tot 2 september 1991 op de Zetel van de Verenigde Naties te New York open voor ondertekening door de lidstaten van de Economische Commissie voor Europa alsmede voor Staten die een consultatieve status bij de Economische Commissie voor Europa hebben krachtens paragraaf 8 van resolutie 16 (IV) van 23 maart 1947 van de Economische en Sociale Raad, en door regionale organisaties voor economische integratie opgericht door soevereine Staten die lid zijn van de Economische Commissie voor Europa waarvan de lidstaten bevoegdheden hebben overgedragen ten aanzien van aangelegenheden die onder dit Verdrag vallen, met inbegrip van de bevoegdheid ten aanzien van die aangelegenheden verdragen aan te gaan.

Artikel 17

Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring en toetreding

1. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door ondertekenende Staten en regionale organisaties voor economische integratie.
2. Dit Verdrag staat vanaf 3 september 1991 open voor toetreding door de in artikel 16 bedoelde Staten en organisaties.
3. De akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die de functie van Depositaris vervult.

4. Iedere organisatie zoals bedoeld in artikel 16 die Partij wordt bij dit Verdrag zonder dat een van haar lidstaten Partij is, is gebonden door alle verplichtingen krachtens dit Verdrag. Wanneer een of meer lidstaten van een zodanige organisatie Partij bij dit Verdrag zijn, beslissen de organisatie en haar lidstaten over hun onderscheiden verantwoordelijkheden ten aanzien van de nakoming van hun verplichtingen krachtens het Verdrag. In dat geval mogen de organisatie en de lidstaten niet tegelijkertijd rechten krachtens dit Verdrag uitoefenen.

5. In hun akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding geven de in artikel 16 bedoelde regionale organisaties voor economische integratie de reikwijdte aan van hun bevoegdheid ten aanzien van de aangelegenheden die onder dit Verdrag vallen. Deze organisaties doen de Depositaris tevens mededeling van iedere relevante verandering in de reikwijdte van hun bevoegdheid.

Artikel 18

Inwerkingtreding

1. Dit Verdrag treedt in werking op de negentigste dag na de datum van nederlegging van de zestiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.
2. Voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel wordt de door een regionale organisatie voor economische integratie nedergelegde akte niet meegeteld naast akten die zijn nedergelegd door lidstaten van die organisatie.
3. Ten aanzien van elke in artikel 16 bedoelde Staat of organisatie die dit Verdrag bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de zestiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de negentigste dag na de datum van nederlegging door die Staat of organisatie van zijn of haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 19

Opzegging

Elke Partij kan, te allen tijde na vier jaar vanaf de datum waarop dit Verdrag ten aanzien van die Partij in werking is getreden, het Verdrag opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Depositaris. De opzegging wordt van kracht op de negentigste dag na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Depositaris. De opzegging doet geen afbreuk aan de toepassing van de artikelen 3 tot

duktie van meer dan 50 ton eindprodukten, alsmede - van andere toepassingsmogelijkheden van asbest - met een gebruik van meer dan 200 ton per jaar.

6. Geïntegreerde chemische installaties.
7. Aanleg van autosnelwegen, autowegen*), spoorwegaanleg voor spoorverkeer over lange afstand, alsmede van vliegvelden met een start- en landingsbaan van ten minste 2 100 meter.
8. Olie- en buisleidingen met een grote diameter.
9. Zeehandelshavens alsmede waterwegen en havens voor de binnenvaart, bevaarbaar voor schepen van meer dan 1 350 ton.
10. Afvalverwijderingsinstallaties voor verbranding, chemische omzetting of opslag in de grond van toxische en gevaarlijke afvalstoffen.
11. Grote dammen en waterreservoirs.
12. Werkzaamheden voor het onttrekken van grondwater aan de bodem in gevallen waarin het jaarlijkse volume aan de bodem te onttrekken water 10 miljoen m³ of meer bedraagt.
13. Pulp- en papierproductie van 200 luchtdroge meterton of meer per dag.
14. Grootchalige mijnbouw, winning en verwerking ter plaatse van metallische ertsen of steenkool.
15. Offshore olie- en gaswinning.
16. Grote installaties voor de opslag van aardolie en van petrochemische en chemische produkten.
17. Ontbossing van grote gebieden.

*) Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder „autosnelweg”: een weg die speciaal is ontworpen en aangelegd voor verkeer met motorvoertuigen, zonder uitwegen naar aanliggende percelen, en die:

- a. behalve op bepaalde plaatsen of tijdelijk is voorzien van gescheiden rijbanen voor beide verkeersrichtingen, welke rijbanen van elkaar gescheiden zijn hetzij door een sruok die niet voor het verkeer is bestemd, hetzij, bij uitzondering, op andere wijze;
- b. geen andere weg, geen spoor- of tramweg of voetpad gelijkvloers kruist,
- c. door speciale verkeerstekens als autosnelweg is aangeduid.

„autoweg”: een weg, bestemd voor verkeer met motorvoertuigen, alleen toegankelijk via knooppunten of door verkeerslichten geregelde kruispunten en waarop het in het bijzonder verboden is te stoppen en te parkeren op de rijbanen.

en met 6 van dit Verdrag op een voorgenomen activiteit ten aanzien waarvan een kennisgeving is gedaan overeenkomstig artikel 3, eerste lid, of een verzoek is gedaan ingevolge artikel 3, zevende lid, voordat de opzegging van kracht werd.

Artikel 20

Authentieke teksten

Het originele exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Engelse, de Franse en de Russische tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

LEN BEUKKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe bevoegd, gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Espoo (Finland), 25 februari 1991.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 28 en 29 van *Trib. 1991, 104 en rubriek B hierboven*)

Aanhangsel I

Lijst van activiteiten

1. Kalinaaderijen van ruwe aardolie (met uitzondering van bedrijven die uitsluitend smeermiddelen uit ruwe olie vervaardigen), alsmede installaties voor de vergassing en vloeibaarmaking van ten minste 300 ton steenkool of bitumineuze schisten per dag.
2. Thermische centrales en andere verbrandingsinstallaties met een warmtevermogen van ten minste 300 MW, alsmede kerncentrales en andere kernreactoren (met uitzondering van de onderzoeksinstallaties voor de produktie en verwerking van splijt- en kweekstoffen, met een constant vermogen van ten hoogste 1 thermische kW).
3. Installaties die uitsluitend bestemd zijn voor de produktie of de verrijking van splijtstoffen, voor de opwerking van bestraalde splijtstoffen, of voor de opslag, de verwijdering en de behandeling van radioactief afval.
4. Grootchalige hoogovenbedrijven voor de produktie van ruw-ijzer, staal en niet-ijzerhoudende metalen.
5. Installaties voor de winning van asbest, alsmede voor de behandeling en de verwerking van asbest en asbesthoudende produkten; voor produkten van asbestcement, met een jaarproduktie van meer dan 20 000 ton eindprodukten, voor remvoeringen, met een jaarpro-

Aanhangsel II

De inhoud van het milieu-effectrapport

De in het milieu-effectrapport op te nemen informatie omvat, ten minste, in overeenstemming met artikel 4:

- a. een beschrijving van de voorgenomen activiteit en het doel ervan;
- b. indien van toepassing een beschrijving van redelijke alternatieven (bijvoorbeeld wat betreft locatie of technologie) voor de voorgenomen activiteit, met inbegrip van het nulalternatief;
- c. een beschrijving van het milieu dat mogelijk wordt geraakt door een belangrijk nadelig effect van de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- d. een beschrijving van het mogelijke milieu-effect van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven ervoor, en een schatting van de omvang ervan;
- e. een beschrijving van mogelijke maatregelen om het nadelige milieu-effect tot het minimum te beperken;
- f. een expliciete aanduiding van de methoden voor het doen van voorspellingen en de daaraan ten grondslag liggende vooronderstellingen, alsmede de relevante gegevens over het milieu die zijn gebruikt;
- g. een aanduiding van hiaten in kennis en van onzekerheden waarop men bij het verzamelen van de vereiste informatie is gestuit;
- h. indien van toepassing plannen voor controle, beheer en evaluatie; en
- i. een niet-technische samenvatting, eventueel met visuele weergaven (kaarten, grafieken enz.).

Aanhangsel III

Algemene criteria als hulpmiddel bij het vaststellen van het milieu-effect van activiteiten die niet worden genoemd in Aanhangsel I

1. Indien er sprake is van een voorgenomen activiteit waarop artikel 2, vijfde lid, van toepassing is, kunnen de betrokken Partijen bezien of die activiteit mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend milieu-effect heeft, met name aan de hand van een of meer van de volgende criteria:
 - a. *omvang*: voorgenomen activiteiten die voor dat soort activiteit een grote omvang zouden hebben;
 - b. *plaats*: voorgenomen activiteiten die zouden plaatsvinden in of nabij een gebied waar het milieu bijzonder kwetsbaar is, of dat van bijzonder belang is (bijvoorbeeld watergebieden die als bijzonder

gelden krachtens de Overeenkomst van Ramsar, nationale parken, natuureservaten, gebieden van bijzonder wetenschappelijk belang, of van archeologische, culturele of historische betekenis); alsmede voorgenomen activiteiten op plaatsen waar de kenmerken van een voorgenomen ontwikkeling belangrijke nadelige gevolgen voor de bevolking zou hebben;

c. *gevolgen*: voorgenomen activiteiten met bijzonder ingewikkelde en mogelijk nadelige gevolgen, waaronder activiteiten die ernstige gevolgen zouden hebben voor mensen of voor waardevolle plante- en diersoorten of organismen, activiteiten waardoor het bestaan of het mogelijke nut van een gebied wordt bedreigd, en activiteiten die een extra belasting veroorzaken waartegen het milieu niet bestand is.

2. De betrokken Partijen bezien in dit verband voorgenomen activiteiten die nabij een internationale grens zijn gepland, alsmede voorgenomen activiteiten die op grotere afstand zouden plaatsvinden, die belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten zouden kunnen veroorzaken op grote afstand van de plaats waar zij zijn gepland.

Aanhangsel IV

De onderzoeksprocedure

1. De verzoekende Partij(en) stelt(stellen) het secretariaat ervan in kennis dat zij de vraag of een in Aanhangsel I genoemde voorgenomen activiteit mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend milieu-effect heeft, voorlegt (voorleggen) aan een in overeenstemming met de bepalingen van dit Aanhangsel ingestelde onderzoekscommissie. In deze kennisgeving wordt het onderwerp van het onderzoek vermeld. Het secretariaat stelt alle Partijen bij het Verdrag onverwijld in kennis van het feit dat de vraag aan een onderzoekscommissie is voorgelegd.
2. De onderzoekscommissie bestaat uit drie leden. De verzoekende partij en de andere partij bij de onderzoeksprocedure benoemen elk een wetenschappelijk of technisch deskundige, en de twee aldus benoemde deskundigen wijzen met gezamenlijke instemming de derde deskundige aan, die voorzitter van de onderzoekscommissie wordt. Deze derde deskundige mag geen onderdaan van een van de partijen bij de onderzoeksprocedure zijn, noch mag hij of zij zijn of haar gewone verblijfplaats op het grondgebied van een van die partijen hebben, of in dienst zijn bij een van hen, of in een andere hoedanigheid reeds bij de aangelegenheid betrokken zijn geweest.
3. Indien de voorzitter van de onderzoekscommissie niet is aange-
wezen binnen twee maanden na de benoeming van de tweede

deskundige, wijst de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, op verzoek van een van beide partijen, binnen een volgand tijdvak van twee maanden de voorzitter aan.

4. Indien een van de partijen bij de onderzoeksprocedure niet binnen een maand nadat zij de kennisgeving van het secretariaat heeft ontvangen, een deskundige heeft benoemd, kan de andere partij dit mededelen aan de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, die binnen een volgand tijdvak van twee maanden de voorzitter van de onderzoekscommissie aanwijst. Vervolgens verzoekt de voorzitter van de onderzoekscommissie de partij die nog geen deskundige heeft benoemd, dit binnen een maand te doen. Indien die partij dit na het verstrijken van dat tijdvak niet heeft gedaan, deelt de voorzitter dit mede aan de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, die vervolgens binnen twee maanden de benoeming verricht.

5. De onderzoekscommissie stelt haar eigen procedureregels vast.

6. De onderzoekscommissie kan alle passende maatregelen nemen voor de uitvoering van haar taken.

7. De partijen bij de onderzoeksprocedure doen alles wat in hun vermogen ligt om het werk van de onderzoekscommissie te vergemakkelijken, met name door:

- a. haar alle relevante documenten, voorzieningen en informatie te verstrekken;
- b. haar indien nodig in staat te stellen getuigen of deskundigen op te roepen en verklaringen van hen te verkrijgen.

8. De partijen en de deskundigen beschermen de vertrouwelijkheid van de informatie die zij gedurende het werk van de onderzoekscommissie in vertrouwen verkrijgen.

9. Indien een van de partijen bij de onderzoeksprocedure niet voor de onderzoekscommissie verschijnt of haar zaak niet toelicht, kan de andere partij de onderzoekscommissie verzoeken de procedure voort te zetten en haar werk te voltooien. Het feit dat een partij niet voor de commissie verschijnt of haar zaak niet toelicht, vormt geen belemmering voor de voortzetting en voltooiing van het werk van de onderzoekscommissie.

10. Tenzij de onderzoekscommissie anders bepaalt vanwege de bijzondere omstandigheden van de aanleggeheide, worden de kosten van de commissie, met inbegrip van de honorering van haar leden, in gelijke delen gedragen door de partijen bij de onderzoeksprocedure. De onderzoekscommissie houdt een overzicht van al haar kosten bij, en verstrekt de partijen daarvan een eindopgave.

11. Iedere Partij die een belangten aanzien van de feiten heeft bij de aanleggeheide die het onderwerp van de onderzoeksprocedure

vormt, en waarvoor het advies van de commissie gevolgen kan hebben, kan zich met de instemming van de onderzoekscommissie voegen in de procedure.

12. De besluiten van de onderzoekscommissie over procedure-aanleggeheiden worden genomen met een meerderheid van de stemmen van haar leden. In het uiteindelijke advies van de onderzoekscommissie dient de opvatting van de meerderheid van haar leden te worden weerspiegeld, en dient iedere daarvan afwijkende opvatting te worden opgenomen.

13. De onderzoekscommissie biedt haar uiteindelijke advies aan binnen twee maanden na de datum waarop zij werd ingesteld, tenzij het noodzakelijk acht deze termijn te verlengen met een tijdvak van en hoogste twee maanden.

14. Het uiteindelijke advies van de onderzoekscommissie dient gebaseerd te zijn op algemeen aanvaarde wetenschappelijke beginselen. Het uiteindelijke advies wordt door de onderzoekscommissie toegezonden aan de partijen bij de onderzoeksprocedure, alsmede aan het secretariaat.

Aanhangsel V

Evaluatie

De doelstellingen omvatten:

- a. toezicht op de naleving van de voorwaarden van machtiging of goedkeuring van de activiteit, en bewaking van de doeltreffendheid van maatregelen ter vermindering van nadelige effecten;
- b. toetsing van effecten ten behoeve van goed beheer en beperking van onzekerheden;
- c. verificatie van eerder gedane voorspellingen, opdat bij toekomstige soortgelijke activiteiten op deze ervaring kan worden voortgebouwd.

Aanhangsel VI

Punten van bilaterale en multilaterale samenwerking

1. De Partijen kunnen, indien passend, institutionele regelingen treffen, of het mandaat van bestaande institutionele regelingen uitbreiden, in het kader van bilaterale of multilaterale overeenkomsten ten einde volledige uitvoering te geven aan dit Verdrag.

2. Bilaterale en multilaterale overeenkomsten of andere regelingen kunnen omvatten:

- a. alle overige vereisten voor de uitvoering van dit Verdrag, de specifieke omstandigheden van het betrokken gebied in aanmerking genomen;
- b. institutionele, bestuurlijke en overige regelingen, te treffen op basis van wederkerigheid en gelijkwaardigheid;
- c. de harmonisatie van beleid en maatregelen voor de bescherming van het milieu, om te komen tot de grootst mogelijke overeenkomstigheid in normen en methoden betreffende de toepassing van milieu-effectrapportage;
- d. de ontwikkeling, verbetering en/of harmonisatie van methoden voor het constateren, meten, voorspellen en beoordelen van effecten, en voor de evaluatie van activiteiten;
- e. de ontwikkeling en/of verbetering van methoden en programma's voor het verzamelen, analyseren, opslaan en tijdig verspreiden van vergelijkbare gegevens betreffende de kwaliteit van het milieu, als materiaal voor milieu-effectrapportage;
- f. de vaststelling van drempelwaarden en nader uitgewerkte criteria voor het bepalen van de belangrijkheid van grensoverschrijdende effecten, afhankelijk van de plaats, de aard of de omvang van voorgenomen activiteiten ten aanzien waarvan in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag milieu-effectrapportage moet worden toegepast; en de vaststelling van normen betreffende de kritieke belasting van het milieu door grensoverschrijdende verontreiniging;
- g. de gezamenlijke toepassing, indien passend, van milieu-effectrapportage, de ontwikkeling van gezamenlijke controleprogramma's, ijkking van controleapparatuur, en de harmonisatie van methoden, opdat verkregen gegevens onderling vergelijkbaar zijn.

Aanhangsel VII

Arbitrage

1. De eisende Partij(en) stelt (stellen) het secretariaat in kennis van het feit dat de Partijen zijn overeengekomen het geschil aan arbitrage te onderwerpen ingevolge artikel 15, tweede lid, van dit Verdrag. In de kennisgeving wordt het onderwerp van arbitrage vermeld, en met name de artikelen van dit Verdrag over de uitlegging of toepassing waarvan een geschil is ontstaan. Het secretariaat zendt de ontvangen informatie toe aan alle Partijen bij dit Verdrag.
2. Het scheidsgerecht bestaat uit drie leden. De eisende Partij(en) en de andere Partij(en) bij het geschil benoemen een arbiter, en de

twee aldus benoemde arbiters wijzen met gezamenlijke instemming de derde arbiter aan, die voorzitter van het scheidsgerecht wordt. De derde arbiter mag geen onderdaan van een van de partijen bij het geschil zijn, noch mag hij of zij zijn of haar gewone verblijfplaats op het grondgebied van een van die Partijen hebben, of in dienst zijn bij een van hen, of in een andere hoedanigheid reeds bij de aangelegenheden betrokken zijn geweest.

3. Indien de voorzitter van het scheidsgerecht niet is aangewezen binnen twee maanden na de benoeming van de tweede arbiter, wijst de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, op verzoek van een van beide partijen bij het geschil, binnen een volgend tijdvak van twee maanden de voorzitter aan.
4. Indien een van de partijen bij het geschil niet binnen twee maanden nadat zij het verzoek daartoe heeft ontvangen, een arbiter heeft benoemd, kan de andere partij dit mededelen aan de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, die binnen een volgend tijdvak van twee maanden de voorzitter van het scheidsgerecht aanwijst. Vervolgens verzoekt de voorzitter van het scheidsrecht de partij die nog geen arbiter heeft benoemd, dit binnen twee maanden te doen. Indien die partij dit na het verstrijken van dat tijdvak niet heeft gedaan, deelt de voorzitter dit mede aan de Uitvoerend Secretaris van de Economische Commissie voor Europa, die vervolgens binnen twee maanden de benoeming verricht.
5. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing in overeenstemming met het internationale recht en met de bepalingen van dit Verdrag.
6. Ieder krachtens de bepalingen van dit Aanhangsel ingesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast.
7. De beslissingen van het scheidsgerecht betreffende zowel procedures als aan hem voorgelegde aangelegenheden, worden genomen met een meerderheid van de stemmen van zijn leden.
8. Het scheidsgerecht kan alle passende maatregelen nemen ter vaststelling van de feiten.
9. De partijen bij het geschil doen alles wat in hun vermogen ligt om het werk van het scheidsgerecht te vergemakkelijken, met name door:
 - a. het scheidsgerecht alle relevante documenten, voorzieningen en informatie te verstrekken;
 - b. het scheidsgerecht indien nodig in staat te stellen getuigen of deskundigen op te roepen en verklaringen van hen te verkrijgen.
10. De partijen en de arbiters beschermen de vertrouwelijkheid van de informatie die zij gedurende het werk van het scheidsgerecht in vertrouwen verkrijgen.

- 11 Het scheidsgerecht kan, op verzoek van een van de partijen, tussentijdse maatregelen ter bescherming aanbevelen.
- 12 Indien een van de partijen bij het geschil niet voor het scheidsgerecht verschijnt of haar zaak niet verdedigt, kan de andere partij het scheidsgerecht verzoeken de procedure voort te zetten en zijn uiteindelijke beslissing te nemen. Het feit dat een partij niet voor het scheidsgerecht verschijnt of haar zaak niet verdedigt, vormt geen belemmering voor de voortzetting van de procedure. Voordat het scheidsgerecht zijn uiteindelijke beslissing neemt, moet het zich ervan overtuigen dat de eis ten aanzien van de feiten en het recht gegrond is.
- 13 Het scheidsgerecht kan tegeneisen die rechtstreeks voortkomen uit de aangelegenheid die het onderwerp van het geschil is, horen en erover beslissen.
- 14 Tenzij het scheidsgerecht anders bepaalt vanwege de bijzondere omstandigheden van de zaak, worden de kosten van het scheidsgerecht, met inbegrip van de honorering van zijn leden, in gelijke delen gedragen door de partijen bij het geschil. Het scheidsgerecht houdt een overzicht van al zijn kosten bij, en verstrekt de partijen daarvan een eindopgave.
- 15 Iedere Partij bij dit Verdrag die een belang ten aanzien van het recht heeft bij de aangelegenheid die het onderwerp van het geschil is, en waarvoor de beslissing van het scheidsgerecht gevolgen kan hebben, kan zich met de instemming van het scheidsgerecht voegen in de procedure.
- 16 Het scheidsgerecht doet zijn uitspraak binnen vijf maanden na de datum waarop het werd ingesteld, tenzij het het noodzakelijk acht deze termijn te verlengen met een tijdvak van ten hoogste vijf maanden.
- 17 De uitspraak van het scheidsgerecht dient vergezeld te gaan van een uiteenzetting van de gronden. De uitspraak is onherroepelijk en bindend voor alle partijen bij het geschil. De uitspraak wordt door het scheidsgerecht toegezonden aan de partijen bij het geschil en aan het secretariaat. Het secretariaat zendt de ontvangen informatie toe aan alle Partijen bij dit Verdrag.
- 18 Ieder geschil dat tussen Partijen ontstaat betreffende de uitlegging of tenuitvoerlegging van de uitspraak kan door elk van de partijen worden voorgelegd aan het scheidsgerecht dat de uitspraak heeft gedaan of, indien het daaraan niet kan worden voorgelegd, aan een ander scheidsgerecht dat hier toe wordt ingesteld op dezelfde wijze als het eerstbedoelde scheidsgerecht.

**CONVENTION ON ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT
IN A TRANSBOUNDARY CONTEXT**

done at Espoo (Finland), on 25 February 1991

CONVENTION ON ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT IN A TRANSBOUNDARY CONTEXT

The Parties to this Convention,

Aware of the interrelationship between economic activities and their environmental consequences,

Affirming the need to ensure environmentally sound and sustainable development,

Determined to enhance international cooperation in assessing environmental impact in particular in a transboundary context,

Mindful of the need and importance to develop anticipatory policies and of preventing, mitigating and monitoring significant adverse environmental impact in general and more specifically in a transboundary context,

Recalling the relevant provisions of the Charter of the United Nations, the Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) and the Concluding Documents of the Madrid and Vienna Meetings of Representatives of the Participating States of the CSCE,

Commending the ongoing activities of States to ensure that, through their national legal and administrative provisions and their national policies, environmental impact assessment is carried out,

Conscious of the need to give explicit consideration to environmental factors at an early stage in the decision-making process by applying environmental impact assessment, at all appropriate administrative levels, as a necessary tool to improve the quality of information presented to decision makers so that environmentally sound decisions can be made paying careful attention to minimizing significant adverse impact, particularly in a transboundary context,

Mindful of the efforts of international organizations to promote the use of environmental impact assessment both at the national and international levels, and taking into account work on environmental impact assessment carried out under the auspices of the United Nations Economic Commission for Europe, in particular results achieved by the Seminar on Environmental Impact Assessment (September 1987, Warsaw, Poland) as well as noting the Goals and Principles on environmental impact assessment adopted by the Governing Council of the United Nations Environment Programme, and the Ministerial Declaration on Sustainable Development (May 1990, Bergen, Norway),

Have agreed as follows:

Article 1

DEFINITIONS

For the purposes of this Convention,

- (i) "Parties" means, unless the text otherwise indicates, the Contracting Parties to this Convention;
- (ii) "Party of origin" means the Contracting Party or Parties to this Convention under whose jurisdiction a proposed activity is envisaged to take place;
- (iii) "Affected Party" means the Contracting Party or Parties to this Convention likely to be affected by the transboundary impact of a proposed activity;
- (iv) "Concerned Parties" means the Party of origin and the affected Party of an environmental impact assessment pursuant to this Convention;
- (v) "Proposed activity" means any activity or any major change to an activity subject to a decision of a competent authority in accordance with an applicable national procedure;
- (vi) "Environmental impact assessment" means a national procedure for evaluating the likely impact of a proposed activity on the environment;
- (vii) "Impact" means any effect caused by a proposed activity on the environment including human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; it also includes effects on cultural heritage or socio-economic conditions resulting from alterations to those factors;
- (viii) "Transboundary impact" means any impact, not exclusively of a global nature, within an area under the jurisdiction of a Party caused by a proposed activity the physical origin of which is situated wholly or in part within the area under the jurisdiction of another Party;
- (ix) "Competent authority" means the national authority or authorities designated by a Party as responsible for performing the tasks covered by this Convention and/or the authority or authorities entrusted by a Party with

decision-making powers regarding a proposed activity;

- (x) "The Public" means one or more natural or legal persons.

Article 2

GENERAL PROVISIONS

1. The Parties shall, either individually or jointly, take all appropriate and effective measures to prevent, reduce and control significant adverse transboundary environmental impact from proposed activities.

2. Each Party shall take the necessary legal, administrative or other measures to implement the provisions of this Convention, including, with respect to proposed activities listed in Appendix I that are likely to cause significant adverse transboundary impact, the establishment of an environmental impact assessment procedure that permits public participation and preparation of the environmental impact assessment documentation described in Appendix II.

3. The Party of origin shall ensure that in accordance with the provisions of this Convention an environmental impact assessment is undertaken prior to a decision to authorize or undertake a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

4. The Party of origin shall, consistent with the provisions of this Convention, ensure that affected Parties are notified of a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

5. Concerned Parties shall, at the initiative of any such Party, enter into discussions on whether one or more proposed activities not listed in Appendix I is or are likely to cause a significant adverse transboundary impact and thus should be treated as if it or they were so listed. Where those Parties so agree, the activity or activities shall be thus treated. General guidance for identifying criteria to determine significant adverse impact is set forth in Appendix III.

6. The Party of origin shall provide, in accordance with the provisions of this Convention, an opportunity to the public in the areas likely to be affected to participate in relevant environmental impact assessment procedures regarding proposed activities and shall ensure that the opportunity provided to the public of the affected Party is equivalent to that provided to the public of the Party of origin.

7. Environmental impact assessments as required by this Convention shall, as a minimum requirement, be undertaken at the project level of the proposed activity. To the extent appropriate, the Parties shall endeavour to apply the principles of environmental impact assessment to policies, plans and programmes.

8. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties to implement national laws, regula-

tions, administrative provisions or accepted legal practices protecting information the supply of which would be prejudicial to industrial and commercial secrecy or national security.

9. The provisions of this Convention shall not affect the right of particular Parties to implement, by bilateral or multilateral agreement where appropriate, more stringent measures than those of this Convention.

10. The provisions of this Convention shall not prejudice any obligations of the Parties under international law with regard to activities having or likely to have a transboundary impact.

Article 3

NOTIFICATION

1. For a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact, the Party of origin shall, for the purposes of ensuring adequate and effective consultations under Article 5, notify any Party which it considers may be an affected Party as early as possible and no later than when informing its own public about that proposed activity.

2. This notification shall contain, *inter alia*:

(a) Information on the proposed activity, including any available information on its possible transboundary impact;

(b) The nature of the possible decision; and

(c) An indication of a reasonable time within which a response under paragraph 3 of this Article is required, taking into account the nature of the proposed activity;

and may include the information set out in paragraph 5 of this Article.

3. The affected Party shall respond to the Party of origin within the time specified in the notification, acknowledging receipt of the notification, and shall indicate whether it intends to participate in the environmental impact assessment procedure.

4. If the affected Party indicates that it does not intend to participate in the environmental impact assessment procedure, or if it does not respond within the time specified in the notification, the provisions in paragraphs 5, 6, 7 and 8 of this Article and in Articles 4 to 7 will not apply. In such circumstances the right of a Party of origin to determine whether to carry out an environmental impact assessment on the basis of its national law and practice is not prejudiced.

5. Upon receipt of a response from the affected Party indicating its desire to participate in the environmental impact assessment procedure, the Party of origin shall, if it has not already done so, provide to the affected Party:

(a) Relevant information regarding the environmental impact assessment procedure, including an indication of the time schedule for transmittal of comments; and

(b) Relevant information on the proposed activity and its possible significant adverse transboundary impact.

6. An affected Party shall, at the request of the Party of origin, provide the latter with reasonably obtainable information relating to the potentially affected environment under the jurisdiction of the affected Party, where such information is necessary for the preparation of the environmental impact assessment documentation. The information shall be furnished promptly and, as appropriate, through a joint body where one exists.

7. When a Party considers that it would be affected by a significant adverse transboundary impact of a proposed activity listed in Appendix I, and when no notification has taken place in accordance with paragraph 1 of this Article, the concerned Parties shall, at the request of the affected Party, exchange sufficient information for the purposes of holding discussions on whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact. If those Parties agree that there is likely to be a significant adverse transboundary impact, the provisions of this Convention shall apply accordingly. If those Parties cannot agree whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact, any such Party may submit that question to an inquiry commission in accordance with the provisions of Appendix IV to advise on the likelihood of significant adverse transboundary impact, unless they agree on another method of settling this question.

8. The concerned Parties shall ensure that the public of the affected Party in the areas likely to be affected be informed of, and be provided with possibilities for making comments or objections on, the proposed activity, and for the transmittal of these comments or objections to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin.

Article 4

PREPARATION OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT DOCUMENTATION

1. The environmental impact assessment documentation to be submitted to the competent authority of the Party of origin shall contain, as a minimum, the information described in Appendix II.

2. The Party of origin shall furnish the affected Party, as appropriate through a joint body where one exists, with the environmental impact assessment documentation. The concerned Parties shall arrange for distribution of the documentation to the authorities and the public of the affected Party in the areas likely to be affected and for the submission of comments to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin within a reasonable time before the final decision is taken on the proposed activity.

Article 5

CONSULTATIONS ON THE BASIS OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT DOCUMENTATION

The Party of origin shall, after completion of the environmental impact assessment documentation, without undue delay enter into consultations with the affected Party concerning, *inter alia*, the potential transboundary impact of the proposed activity and measures to reduce or eliminate its impact. Consultations may relate to:

(a) Possible alternatives to the proposed activity, including the no-action alternative and possible measures to mitigate significant adverse transboundary impact and to monitor the effects of such measures at the expense of the Party of origin;

(b) Other forms of possible mutual assistance in reducing any significant adverse transboundary impact of the proposed activity; and

(c) Any other appropriate matters relating to the proposed activity.

The Parties shall agree, at the commencement of such consultations, on a reasonable time-frame for the duration of the consultation period. Any such consultations may be conducted through an appropriate joint body, where one exists.

Article 6

FINAL DECISION

1. The Parties shall ensure that, in the final decision on the proposed activity, due account is taken of the outcome of the environmental impact assessment, including the environmental impact assessment documentation, as well as the comments thereon received pursuant to Article 3, paragraph 8 and Article 4, paragraph 2, and the outcome of the consultations as referred to in Article 5.

2. The Party of origin shall provide to the affected Party the final decision on the proposed activity along with the reasons and considerations on which it was based.

3. If additional information on the significant transboundary impact of a proposed activity, which was not available at the time a decision was made with respect to that activity and which could have materially affected the decision, becomes available to a concerned Party before work on that activity commences, that Party shall immediately inform the other concerned Party or Parties. If one of the concerned Parties so requests, consultations shall be held as to whether the decision needs to be revised.

Article 7

POST-PROJECT ANALYSIS

1. The concerned Parties, at the request of any such Party, shall determine whether, and if so to what extent, a post-project analysis shall be carried out, taking into account the likely significant adverse transboundary impact of the activity for which an environmental impact assessment has been undertaken pursuant to this Convention. Any post-project analysis undertaken shall include, in particular, the surveillance of the activity and the determination of any adverse transboundary impact. Such surveillance and determination may be undertaken with a view to achieving the objectives listed in Appendix V.

2. When, as a result of post-project analysis, the Party of origin or the affected Party has reasonable grounds for concluding that there is a significant adverse transboundary impact or factors have been discovered which may result in such an impact, it shall immediately inform the other Party. The concerned Parties shall then consult on necessary measures to reduce or eliminate the impact.

Article 8

BILATERAL AND MULTILATERAL COOPERATION

The Parties may continue existing or enter into new bilateral or multilateral agreements or other arrangements in order to implement their obligations under this Convention. Such agreements or other arrangements may be based on the elements listed in Appendix VI.

Article 9

RESEARCH PROGRAMMES

The Parties shall give special consideration to the setting up, or intensification of, specific research programmes aimed at:

- (a) Improving existing qualitative and quantitative methods for assessing the impacts of proposed activities;
- (b) Achieving a better understanding of cause-effect relationships and their role in integrated environmental management;
- (c) Analysing and monitoring the efficient implementation of decisions on proposed activities with the intention of minimizing or preventing impacts;
- (d) Developing methods to stimulate creative approaches in the search for environmentally sound alternatives to proposed activities, production and consumption patterns;
- (e) Developing methodologies for the application of the principles of environmental impact assessment at the macroeconomic level.

The results of the programmes listed above shall be exchanged by the Parties.

Article 10

STATUS OF THE APPENDICES

The Appendices attached to this Convention form an integral part of the Convention.

Article 11

MEETING OF PARTIES

1. The Parties shall meet, so far as possible, in connection with the annual sessions of the Senior Advisers to ECE Governments on Environmental and Water Problems. The first meeting of the Parties shall be convened not later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, meetings of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by a meeting of the Parties, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

2. The Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention, and, with this purpose in mind, shall:

- (a) Review the policies and methodological approaches to environmental impact assessment by the Parties with a view to further improving environmental impact assessment procedures in a transboundary context;
- (b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements regarding the use of environmental impact assessment in a transboundary context to which one or more of the Parties are party;
- (c) Seek, where appropriate, the services of competent international bodies and scientific committees in methodological and technical aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;
- (d) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings;
- (e) Consider and, where necessary, adopt proposals for amendments to this Convention;
- (f) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention.

Article 12

RIGHT TO VOTE

- 1. Each Party to this Convention shall have one vote.

2. Except as provided for in paragraph 1 of this Article, regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 13

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

(a) The convening and preparing of meetings of the Parties;

(b) The transmission of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention to the Parties; and

(c) The performance of other functions as may be provided for in this Convention or as may be determined by the Parties.

Article 14

AMENDMENTS TO THE CONVENTION

1. Any Party may propose amendments to this Convention.

2. Proposed amendments shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate them to all Parties. The proposed amendments shall be discussed at the next meeting of the Parties, provided these proposals have been circulated by the secretariat to the Parties at least ninety days in advance.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.

4. Amendments to this Convention adopted in accordance with paragraph 3 of this Article shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, approval or acceptance. They shall enter into force for Parties having ratified, approved or accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of notification of their ratification, approval or acceptance by at least three-fourths of these Parties. Thereafter they shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, approval or acceptance of the amendments.

5. For the purpose of this Article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

6. The voting procedure set forth in paragraph 3 of this Article is not intended to constitute a precedent for future agreements negotiated within the Economic Commission for Europe.

Article 15

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;

(b) Arbitration in accordance with the procedure set out in Appendix VII.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this Article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 16

SIGNATURE

This Convention shall be open for signature at Espoo (Finland) from 25 February to 1 March 1991 and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 2 September 1991 by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of the Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 17

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.

2. This Convention shall be open for accession as from 3 September 1991 by the States and organizations referred to in Article 16.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall perform the functions of Depositary.

4. Any organization referred to in Article 16 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

5. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in Article 16 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification to the extent of their competence.

Article 18

ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to

those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in Article 16 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 19

WITHDRAWAL

At any time after four years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from this Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary. Any such withdrawal shall not affect the application of Articles 3 to 6 of this Convention to a proposed activity in respect of which a notification has been made pursuant to Article 3, paragraph 1, or a request has been made pursuant to Article 3, paragraph 7, before such withdrawal took effect.

Article 20

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at Espoo (Finland), this twenty-fifth day of February one thousand nine hundred and ninety-one.

APPENDICES

APPENDIX I

List of activities

1. Crude oil refineries (excluding undertakings manufacturing only lubricants from crude oil) and installations for the gasification and liquefaction of 500 tonnes or more of coal or bituminous shale per day.
2. Thermal power stations and other combustion installations with a heat output of 300 megawatts or more and nuclear power stations and other nuclear reactors (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load).
3. Installations solely designed for the production or enrichment of nuclear fuels, for the reprocessing of irradiated nuclear fuels or for the storage, disposal and processing of radioactive waste.
4. Major installations for the initial smelting of cast-iron and steel and for the production of non-ferrous metals.
5. Installations for the extraction of asbestos and for the processing and transformation of asbestos and products containing asbestos: for asbestos-cement products, with an annual production of more than 20,000 tonnes finished product; for friction material, with an annual production of more than 50 tonnes finished product; and for other asbestos utilization of more than 200 tonnes per year.
6. Integrated chemical installations.
7. Construction of motorways, express roads* and lines for long-distance railway traffic and of airports with a basic runway length of 2,100 metres or more.
8. Large-diameter oil and gas pipelines.
9. Trading ports and also inland waterways and ports for inland-waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1,350 tonnes.
10. Waste-disposal installations for the incineration, chemical treatment or landfill of toxic and dangerous wastes.
11. Large dams and reservoirs.
12. Groundwater abstraction activities in cases where the annual volume of water to be abstracted amounts to 10 million cubic metres or more.
13. Pulp and paper manufacturing of 200 air-dried metric tonnes or more per day.
14. Major mining, on-site extraction and processing of metal ores or coal.
15. Offshore hydrocarbon production.
16. Major storage facilities for petroleum, petrochemical and chemical products.
17. Deforestation of large areas.

* For the purposes of this Convention:

“Motorway” means a road specially designed and built for motor traffic, which does not serve properties bordering on it, and which:

(a) Is provided, except at special points or temporarily, with separate carriageways for the two directions of traffic, separated from each other by a dividing strip not intended for traffic or, exceptionally, by other means;

(b) Does not cross at level with any road, railway or tramway track, or footpath; and

(c) Is specially sign-posted as a motorway.

“Express road” means a road reserved for motor traffic accessible only from interchanges or controlled junctions and on which, in particular, stopping and parking are prohibited on the running carriageway(s).

APPENDIX II

Content of the environmental impact assessment documentation

Information to be included in the environmental impact assessment documentation shall, as a minimum, contain, in accordance with Article 4:

- (a) A description of the proposed activity and its purpose;
- (b) A description, where appropriate, of reasonable alternatives (for example, locational or technological) to the proposed activity and also the no-action alternative;
- (c) A description of the environment likely to be significantly affected by the proposed activity and its alternatives;
- (d) A description of the potential environmental impact of the proposed activity and its alternatives and an estimation of its significance;
- (e) A description of mitigation measures to keep adverse environmental impact to a minimum;
- (f) An explicit indication of predictive methods and underlying assumptions as well as the relevant environmental data used;
- (g) An identification of gaps in knowledge and uncertainties encountered in compiling the required information;
- (h) Where appropriate, an outline for monitoring and management programmes and any plans for post-project analysis; and
- (i) A non-technical summary including a visual presentation as appropriate (maps, graphs, etc.).

APPENDIX III

General criteria to assist in the determination of the environmental significance of activities not listed in Appendix I

1. In considering proposed activities to which Article 2, paragraph 5, applies, the concerned Parties may consider whether the activity is likely to have a significant adverse transboundary impact in particular by virtue of one or more of the following criteria:

- (a) *Size*: proposed activities which are large for the type of the activity;
- (b) *Location*: proposed activities which are located in or close to an area of special environmental sensitivity or importance (such as wetlands designated under the Ramsar Convention, national parks, nature reserves, sites of special scientific interest, or sites of archaeological, cultural or historical importance); also, proposed activities in locations where the characteristics of proposed development would be likely to have significant effects on the population;

opment would be likely to have significant effects on the population;

- (c) *Effects*: proposed activities with particularly complex and potentially adverse effects, including those giving rise to serious effects on humans or on valued species or organisms, those which threaten the existing or potential use of an affected area and those causing additional loading which cannot be sustained by the carrying capacity of the environment.

2. The concerned Parties shall consider for this purpose proposed activities which are located close to an international frontier as well as more remote proposed activities which could give rise to significant transboundary effects far removed from the site of development.

APPENDIX IV

Inquiry procedure

1. The requesting Party or Parties shall notify the secretariat that it or they submit(s) the question of whether a proposed activity listed in Appendix I is likely to have a significant adverse transboundary impact to an inquiry commission established in accordance with the provisions of this Appendix. This notification shall state the subject-matter of the inquiry. The secretariat shall notify immediately all Parties to this Convention of this submission.

2. The inquiry commission shall consist of three members. Both the requesting party and the other party to the inquiry procedure shall appoint a scientific or technical expert, and the two experts so appointed shall designate by common agreement the third expert, who shall be the president of the inquiry commission. The latter shall not be a national of one of the parties to the inquiry procedure, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the matter in any other capacity.

3. If the president of the inquiry commission has not been designated within two months of the appointment of the second expert, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the inquiry procedure does not appoint an expert within one month of its receipt of the notification by the secretariat, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the inquiry commission within a further two-month period. Upon designation, the president of the inquiry commission shall request the party which has not appointed an expert to do so within one month. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The inquiry commission shall adopt its own rules of procedure.

6. The inquiry commission may take all appropriate measures in order to carry out its functions.

7. The parties to the inquiry procedure shall facilitate the work of the inquiry commission and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information; and

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

8. The parties and the experts shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the work of the inquiry commission.

9. If one of the parties to the inquiry procedure does not appear before the inquiry commission or fails to present its case, the other party may request the inquiry commission to continue the proceedings and to complete its work. Absence of a party or failure of a party to present its case shall not constitute a bar to the continuation and completion of the work of the inquiry commission.

10. Unless the inquiry commission determines otherwise because of the particular circumstances of the matter, the expenses of the inquiry commission, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the inquiry procedure in equal shares. The inquiry commission shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

11. Any Party having an interest of a factual nature in the subject-matter of the inquiry procedure, and which may be affected by an opinion in the matter, may intervene in the proceedings with the consent of the inquiry commission.

12. The decisions of the inquiry commission on matters of procedure shall be taken by majority vote of its members. The final opinion of the inquiry commission shall reflect the view of the majority of its members and shall include any dissenting view.

13. The inquiry commission shall present its final opinion within two months of the date on which it was established unless it finds it necessary to extend this time limit for a period which should not exceed two months.

14. The final opinion of the inquiry commission shall be based on accepted scientific principles. The final opinion shall be transmitted by the inquiry commission to the parties to the inquiry procedure and to the secretariat.

APPENDIX V

Post-project analysis

Objectives include:

(a) Monitoring compliance with the conditions as set out in the authorization or approval of the activity and the effectiveness of mitigation measures;

(b) Review of an impact for proper management and in order to cope with uncertainties;

(c) Verification of past predictions in order to transfer experience to future activities of the same type.

APPENDIX VI

Elements for bilateral and multilateral cooperation

1. Concerned Parties may set up, where appropriate, institutional arrangements or enlarge the mandate of existing institutional arrangements within the framework of bilateral and multilateral agreements in order to give full effect to this Convention.

2. Bilateral and multilateral agreements or other arrangements may include:

(a) Any additional requirements for the implementation of this Convention, taking into account the specific conditions of the subregion concerned;

(b) Institutional, administrative and other arrangements, to be made on a reciprocal and equivalent basis;

(c) Harmonization of their policies and measures for the protection of the environment in order to attain the greatest possible similarity in standards and methods related to the implementation of environmental impact assessment;

(d) Developing, improving, and/or harmonizing methods for the identification, measurement, prediction and assessment of impacts, and for post-project analysis;

(e) Developing and/or improving methods and programmes for the collection, analysis, storage and timely dissemination of comparable data regarding environmental quality in order to provide input into environmental impact assessment;

(f) The establishment of threshold levels and more specified criteria for defining the significance of transboundary impacts related to the location, nature or size of proposed activities, for which environmental impact assessment in accordance with the provisions of this Convention shall be applied; and the establishment of critical loads of transboundary pollution;

(g) Undertaking, where appropriate, joint environmental impact assessment, development of joint monitoring programmes, intercalibration of monitoring devices and harmonization of methodologies with a view to rendering the data and information obtained compatible.

APPENDIX VII

Arbitration

1. The claimant Party or Parties shall notify the secretariat that the Parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to Article 15, paragraph 2, of this Convention. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention, the interpretation or application of which are at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant Party or Parties and the other Party or Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of

these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out herein shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information; and

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Convention having an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.